

JOSEP-MARIA TERRICABRAS NOGUERAS

LA FILOSOFIA AL SERVEI DE LA CLAREDAT

Per Oriol Ponsatí-Murlà

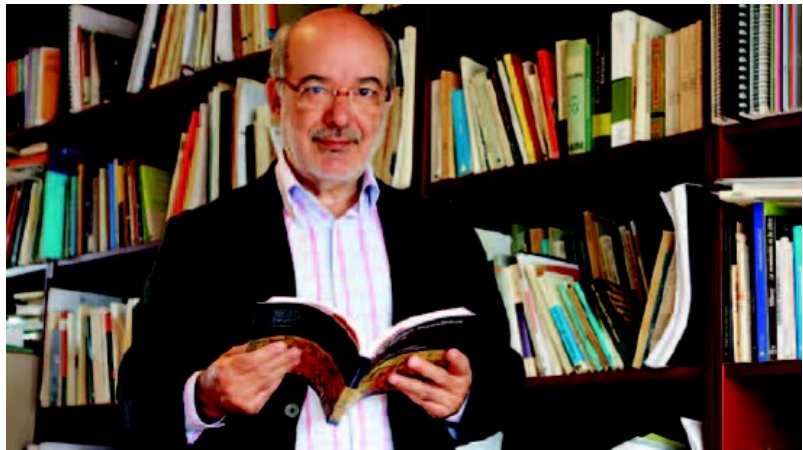

Fer filosofia ha estat, tradicionalment, sinònim de viure als núvols. Enfilat al capdamunt de la seva torre de vori, aliè a les ocupacions i preocupacions de la resta dels mortals, el filòsof pensa i repensa el sentit de veritats arcanes, la necessitat de l'existència de déu i les subtileses de l'essència i la substància. D'altra banda, molts filòsofs semblen haver-se vist amb cor de prescindir de la més elemental exigència de claredat, com si la profunditat només es pogués atènyer de forma sibil·lina i enigmàtica. Així, sovint la claredat ha quedat relegada a una forma arrogant de cavalleriesitat intel·lectual; “la claridad es la cortesía del filósofo”, deia Ortega y Gasset. És a dir, la claredat és l'escala que, de tant en tant, baixa el filòsof per apropar-se als mortals. Afortunadament, al llarg de la història, hi ha hagut també excel·lents pensadors que no tan sols s'han dignat a baixar l'escala més sovint, sinó que han convertit la seva activitat filosòfica en un continu pujar i baixar de l'escala. Josep-Maria Terricabras (Calella de la Costa, 1946) n'és sens dubte un dels millors exemples a casa nostra. I per això li agrada dir –armat d'una ironia provocadora que li és molt pròpia– que ell vol ser un filòsof ‘superficial’, és a dir, un filòsof que ajudi a fer aflorar els problemes profunds a la superfície.

Terricabras es va doctorar a Münster amb una tesi doctoral consagrada a l'estudi de la filosofia de Ludwig Wittgenstein. Al llarg de trenta anys de dedicació a la reflexió i la docència, ha ensenyat en un institut de Sant Feliu de Guíxols i a la Universitat de Girona, ha publicat una vintena de llibres i una infinitat d'articles en revistes especialitzades i diaris, ha corregut tots els racons del país, requerit per escoles, ateneus, biblioteques, llars de jubilats, presons. Sempre amb el mateix objectiu a la vista: exhortar a pensar de manera clara i rigorosa, desfer les trampes intel·lectuals, aportar una dosi d'aire fresc en una atmosfera enrarida per la idiotesa general, que ens vol fer passar gat per llebre i bou per bèstia grossa. La figura de Josep-Maria Terricabras és també inseparable de la de

Josep Ferrater Mora. La relació de Terricabras amb Ferrater Mora va permetre a una Universitat de Girona acabada de crear comptar amb la biblioteca personal del filòsof català més important del segle XX, alhora que es creava la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani, dirigida des de fa vint anys per Josep-Maria Terricabras. Per aquesta autèntica seu de reflexió hi han passat, al llarg d'aquestes dues dècades, primeres figures mundials com Ricoeur, Chomsky, Cavalli-Sforza o, fa ben poques setmanes, el Nobel Stiglitz.

Qui coneix en Josep-Maria Terricabras no pot deixar de preguntar-se d'on treu les hores per conciliar la universitat, l'IEC, el PEN, la redacció de llibres i articles, les aparicions en mitjans de comunicació, les intervencions en actes acadèmics,

reivindicatius, solidaris, el manteniment del seu portal de filosofia a internet... Potser per a ell la filosofia és sobretot una manera de resistir, de ser en tot moment arreu on hi fa falta. En un moment en què ens en fan falta molts com ell.

PONSATÍ-MURLÀ, Oriol. "Josep-Maria Terricabras. La filosofia al servei de la claredat". Sèrie "Gironins". *La Vanguardia*. Barcelona, 20 de juny de 2008. Supl. Girona, p. 10.